

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Francfort, André Wechel, 1581](#)[Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre II](#)[Item Mythologia, Francfort, 1581 - I, 12 : De sacrificiis inferorum](#)

Mythologia, Francfort, 1581 - I, 12 : De sacrificiis inferorum

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre I

Ce document est une version augmentée de :
[Mythologia, Venise, 1567 - I, 12 : De sacrificiis inferorum](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre I

[Mythologie, Paris, 1627 - I, 12 : Des sacrifices des Dieux Infernaux](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre I

[Mythologie, Lyon, 1612 - I, 12 : Des sacrifices des Dieux infernaux](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice [Équipe Mythologia](#)
Mentions légales

- Fiche : [Projet Mythologia](#) (CRIMEL, URCA ; IUF) ; [projet EMAN](#), Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : [Münchener DigitalisierungsZentrum](#) (MDZ).

Présentation du document

Publication [Francfort, André Wechel, 1581](#)
Exemplaire [Regensburg \(Allemagne\), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307](#)
Formatin-8
langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Paginationp. 40-44

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 28/04/2023

etiam flumium & patriorum Deorum ac heroum, si qui per flumen nauigarent (nam mos fuit antiqui, ut Diis eorum locorum ad quæ nuper accedebant, sacrificarent antequam de nauis exirent, ut ii benigni ac fauisti exciperent accedentes) idem ritus seruabatur, cum uina in flumines effunderentur cum precibus, ut ait Apollon. in lib. a.

ἀντὶς δ' Ἀπολλῶνι χρονοῖο ποταμόνδ' ἐν πείθεσσι
 εἰνὸν ἀπαρταίσις μάλιστα χεῖρ' ἀβέσσει
 γαῖη τ' ἐπαιτάσ' ἐπιθεῖται, ψυχὰς τε καμόντων
 ἠρώων γευέσθ' ἔπειτα δ' ἀπὸ μασσῶν ἀρωγὰς
 ἐπιπέσσει.

*Ipse merum è cyatho lib. amen fudit, et auro,
 Aëthraeides liquidum in fluminem: sic inde precatur
 Tellurem, in argeteiq; Deos, antra aiq; sepulcrorum
 Heroum placidi ut uentiant, facilesque profectis.*

Nymphæ item cum aquarum Deæ esse putarētur, crassiora quædam & ipse sacrificia requirebant: quibus mel & lac offerebatur, & mullum, ac nunc de sacris inferorum.

De sacrificiis inferorum. CAP. XII.

SACRIFICIA illa quæ Diis inferis fiebant, non solo tempore, sed etiam colore victimarum & ritu plurimum differabant: nam, ut diximus, hæc sacrificia non nisi per noctem fieri consueuerunt, ut ait Virg. lib. 6.

Tum Regi Stygio nocturna inchoat arat.

quod autem nigre victimæ Diis inferis immolarentur, testatur ita idem poeta;

huc casta Sibylla

Nigrarum pascudum multo te sanguine ducet,

ut autem victimæ quæ superis mactabantur, cum iugularentur, cogebantur iugulum superius vertere: ita quæ mactabantur inferis, caput ad terram depressum tenebant: ut ait Cleon in primo Argonauticorū: & Myrtilus in secundo rerum Lesbicarum his verbis: ἠὲ δ' αἰνεῖ ἱερεῖς τὰ ὑπομα τῶν ἁγίων ἐκείνῃ ἐπαχέματα ἐν τῇ γῆ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς: εὐπω γὰρ οὐοῖσι τῶν ὑποχαιτίσιν. τοῖς δὲ οὐρανίσις ἀνω ἀναστέφουσι τῶν ἱερέων τῶν τρεῖς χεῖρας σφάζοντες. consueuerunt sacerdotes uicissim quæ mactantur inferis, humi capita incidere: sic enim subterraneis sacrificant. At celestibus immolantes col-

La sursum

La sursum conuercentes iugulant. in horum igitur Deorum sacrificiis victimæ in effossas foueas iugulabantur, vt est in lib.

3. Apollon.

*παχίον δ' ἄρ' ἐκτα πίδακι πῆσον ὀπίσσω
τῆσσι χεῖρας, ἵα δ' ἄριον τὰς λαμῖναι.*

*Inde in planitie foueam defecit in Sclenam,
Acque agni iugulum ferro cultroq; cecidit.*

Sic etiam Ouid. lib. 7. Metamorph.

*Aur procul egest a scribis tellure duabus
Sacra facit, cultrosq; in guttura Velleris atris
Conicit, et patulas perfudit sanguine fossas.*

Cum iugulassent in foueam, vinum deinde cum precibus in sanguinem effundebant: quare ita inquit idem:

*Tum super iuergens liquida carchesia Bacchi,
Aliceraq; iuergens tepida carchesia latini,
Verba spual fundit.*

Lucianus tamen in Necyomantia videtur existimasse sanguine tantum conspergi foueas, at non eo totum infundi. Colligebatur aliquando sanguis etiam victimarum iugularum in his sacrificiis, non autem in foueas effluebat, vt est apud Virg. lib. 6.

*Supponunt alii cultros, tepidumq; cruorem
Suscipiunt pateri: ipse atris Velleris agnam
AEneas matri Eumenidum, magnaq; feroti
Euse ferit sterilemq; tibi Proserpina Vaccam.*

Cum verò sacra fierent Plutoni inferorum Regi, isque mens diuina putaretur quæ in vniuersam terræ molem esset diffusa, omniaque gubernando penetraret, sicut Oceanus per mare penetrare creditus est: eius sacra non profus abhorrabant a superiorum sacrificiis: quare addebat ignis huius sacris, & illi delectæ cæsarum victimarum partes imponebantur comburendæ, vt patet ex eodem:

*Tum Regi Sægis nocturnas inchoat aras:
Et solida imponit taurorum viscera flammis,
Pinguæ superq; oleum fundens fumantibus extis.*

Nam oleum pro vino sacrificiis Plutonis adhibebatur. omnino verò Diis illis qui erant benefici, & albæ victimæ, & placidæ mactabantur: at maleficis, ne nocerent, & nigre & ferociores putabantur conuenire: ea tamen lege seruata vt maribus maris at foeminis foeminæ victimæ caderentur, vinum pro cæsaribus

omnium prope Deonum sacris erat accommodatum, at non in sacris Cereris: nam in eius sacrificia vinum inferri non oportebat, ut testatur Plautus in Aulularia:

Cererin' mi Strabile his sunt facturi nuptias?

Qui? quia a temeti nihil allatum intellego.

Venim qui ritus factorum singulis generibus demonum conveniant, & quæ victimæ singulis fuerint dicatæ, atque omnia prope quæ servabantur in his factis, non solum in legibus sacrificiorum fuerunt diligenter perscripta, sed etiam ex oraculi mandato ad vnguem servare cogebantur antiqui, quoniam omnium leges ita traduntur ab Apolline,

Ἐργάζιν φίλι τῆδε θεῶδ' ὄρν' ἐς τριβὴν ἔλαβον,
 μὴδ' ἐπιλήθει τῶν μακάρων θυσίας ἐκρίζων,
 πῆ μὴ ἐπιχθονίοισι, πῆ δ' ἤρατιοῖσι, ποτὶ δ' αἶθρο
 αὐτέϊεν βασιλεύσι, καὶ ἦρος ὕρον πόρο,
 ἢ βαλακίοισι, καὶ ὕπερθεῖοισιν αἴταισι.
 πάντες γὰρ ἐδέχθη φύσεως κρεῖν' ὡματι τῶνδε
 ζῶν δ' ὡς εἴμι ἐπὶ τελευτῆσσι καὶ θάψιν μὲν
 αἶμα, δ' ἄλλοι δὲ χαράσσει τε χοροῖσιν ἰαμῶ.
 τῆσ' ἀμφὶ πυχθάνοισι, τῆσ' ἤρατιοῖσι θεοῖσι.
 φαιδρὰ μὲν ἤρατιοῖσι, χροῖοισι δ' ἐκαλήνησιν χοροῖσιν,
 τῶν χροῖων διάφρα τριχῆ θυσίας ἐκρίζων.
 πριπίων κατ' ὄσπῃσι, καὶ εἰς ὄθεροι αἶμα ἰαμῶ.
 καὶ μὲν νύμφησιν αἰωνόσσι τε δῶρα.
 ἔστι δ' ἀμφὶ γίαι ποτ' ὡμινοῖ αἰτίασιν.
 τοῖσ' δὲ φόνου πλήτας πάντα πνυρπλήθια βωμοῖσιν,
 ἐν πυρὶ ἑκάμει δ' ἰαμῶσιν. εὐνοῖα ζῶοιο ποταμῶ,
 καὶ μὲν φουρήσας θηῖσιν ἀλφίτω ἰσθμῶ,
 αἶμα δὲ τῶν λιβάνοισι, καὶ ἐλοχόσας ἐπίβασιν.
 εὐνοῖα δ' ἐπὶ φαρμάκωσιν ἡσ γλαυκῆσιν αἶμα χύμασιν
 καὶ κεφαλήσιν θυσίας τε, καὶ ἐς βαθὺ κῦμα θαλάσσης
 ζῶον ὄλον κρεῖν' αἶμα. τελευτῆσας τὰ δὲ πάντα
 ἐς πλατῶν ἠρίων χοροῖσιν ἔρχεσθ' ἤρατιοῖσιν.
 ἀεραίοισι δ' ἠπείτωσιν καὶ αἰθροῖσιν ἐπὶ πᾶσιν
 αἶμα μὲν ἐκ λαιμῶν κρεῖν' ὡμασιν ἀμφὶ θυλάσιν
 λιμῶσιν, τὰ δὲ γῆσιν τοῖσιν ἐν δακτύλῳ πικρῶσιν.
 αἶμα μὲν ἠφείτωσιν δῶναι, τὰ δὲ λεῖπὰ πάσασιν,
 αἶμα μὲν ἠφείτωσιν δῶναι, τὰ δὲ λεῖπὰ πάσασιν,
 ἠέρα βινυκλήσιν ἐπὶ δ' εὐχῶσιν πᾶσιν τε τοῖσιν.

ΗΛΕ

Hæc age qui nati Diurnum ingressus amice et
 Huius ster Vita, mandanda est hostia cunctis
 Mula a Deis, seu qui terras, seu qui mare vastant,
 Aera seu qui habitant, latum seu qui aethera, seu qui
 Alta tenent caeli, seu qui infima regna barathri.
 Quæ quibus obseruanda modis sint singula dicam:
 Tu memori percepta animo mea dista teneto.
 Terna quidem diuis celestibus hostia, & ipsa
 Candida mandanda est, terna & terrestribus, atque
 Atra eadem, gaudent parò, & capiuntur apertis
 Celestes aris, foveas cum numina contra
 Expiscant atro imbutas inferna cruore.
 Nec placeat, nisi qua terra mandetur humata
 Hostia, mel vero Nympha, atque liquentia Vina
 Offerri latantur, at ignem accendit aris,
 Qua circumvolitant terram suis numina quarunt,
 Imponique atrum corpus, cum iura simulq;
 Iuiciter salis fruges, & dulcia liba.
 Hæc facito. Seruon quibus est data cura profundi,
 His ipso semper fer sacra in litore totum
 Porrictoq; in fluctus animal, celestibus autem
 Extremas redides partes, atque igne cremabis.

Fuit autem illa causa cur Diis inferis sacrificarentur, quòd illi
 putabantur esse omnium malorum auctores, ut significauit So-
 phocles in Electra ita scribens:

κακῶν ἑλπίς, μηδὲ σ' ἰσχυρῶν ποτὲ

τῶν τῶν ἀναιδέων καὶ κατὰ νόμον οὐκ.

Perdare pestime, è malis presentibus

Nunquam Des te liberent opto inferi.

His sacra fieri solebant ab iis qui ab aliquo morbo conualuis-
 sent, tanquã pepercissent, quod genus κατὰ νόμον, quasi iustra-
 tio nominabatur. Sola fuerunt Eumenidum sacrificia, quæ il-
 lum præcipuum ritum habuerunt, ut à tacitis sacerdotibus a-
 gerentur, qui Hesychide dicti fuerunt, ante quæ sacrificia He-
 rodotus Hesychio aries immolabatur, ut testatur Polemo in iis quæ
 scripsit ad Eratosthenem, his verbis: τὸ δὲ τῶν γένων τῶν ἀπαι-
 δῶν, ἢ μετρίων τῆς θυσίας ταύτης, ἀλλὰ μόνον αἱ θουγγίαι,
 ἢ ἰσχυρῶν ἐστὶν παρὰ τὰς εὐαίας οὐκ, ἔστι τὸ ἰσχυρῶν ἢ
 καὶ ἀποδύσασθαι κατὰ τῆς θυσίας κριῶν ἢ οὐκ ἔστιν ἔστιν.

τιῦτον εὐτὴν καλεῖται διὰ τοῦτο ἰουρκίαν, αὐτὸ ἱερὲν ἔστι πορὰ τὸ εὐδῶπον, ἕως τῶν ἰνέων πυλῶν. *At nobilioribus ad haec sacrificia accedere nefas est: sed salus Hefychidus, quod genus est deabus seueris gratum, principatumque odinet in illis sacrificiis. Solent immolare ante sacrificia arietem Hefychus heros sacrum, quem ita nominant boni omnium causa, cuius sacellum est iuxta Cydonium extra nouem portas. Induebantur nigris vestibus Diis inferis sacrificantes nigro hoc est nocturno tempore, vt patet ex his camminib. Apollonii lib. 3. Argonaut.*

ἑπὶ αἰετὶ δὲ πρῶτον κούροτροφον ἰγκάλιππον,

πρῶτον νυκτικὸλον χροσίνην, ἰνέροις ἐναστασάν,

λιγυῖν ἰνὲ νυκτικῶν ἑρφαίαις φασίτασι.

Tunc aliam Brimo stans terque quaterque vocauit,

Brimo nocturnam, terrestrem, qua imperat Umbrae,

Induta obscuram per noctem vestibus atris,

Maclabatur his ouis nigra praegrans, vt suo loco dicitur. neq; vinum hanc deorum sacrificiis erat accommodatum, cum Nephelae dicerentur. at nunc de sacrificiis defunctorum dicemus.

De sacrificiis mortuorum. CAP. XIII.

NEQVE vetò Diis solùm qui res humanas gubernare putabantur sacrificia fiebant ab antiquis, sed etiam mortuis, tanquam daemones quidam & ipsi existerent, sacra offerebantur, siue cum quis ad inferos descendere putaretur, siue cum anniuersariis solennitatibus, aut aliis de causis, ab inferis euocarentur, his parentabant. Cum aliquis igitur propinquus mortuus fuisset, mos fuit antiquorum vt capillos deciderent, & lugerent in eius honorem qui mortuus esset, vt significauit Hom. lib. 4. Odyss.

τιμωσι μὲν γὰρ μὴ θυδῖν

κλαίειν ἔσσι θάνοντες ἑρπῆν, καὶ πόντον ἰπείων,

τιτὸν ἰνὲ γέρας αἰὲν εἰς νεκροῖς ἑρφαίαις,

κείρα δ' αἰετὶ κόμην, καλῆς τ' ἀπὸ δάκρυ παρῶν.

Illum nec enim reprehendere fas est,

Qui fleat hunc, cuius seegerunt flamma parca.

Solus honor sequitur mortales ille misellos,

Et tondere comam, & lachrymas in funere spargi.

SICUT